

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо тимчасових заходів забезпечення функціонування пенсійної системи під час дії в Україні воєнного стану» (реєстр. № 12193 від 11.11.2024), поданий народним депутатом України Чорним Д. С.

2. Завдання законопроекту

Метою прийняття законопроекту є запровадження тимчасових заходів забезпечення функціонування пенсійної системи під час дії в Україні воєнного стану.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація акта не впливатиме на доходи державного та місцевих бюджетів, однак впливатиме на видаткову частину державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Вартісної величини впливу на видаткову частину державного бюджету встановити неможливо.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація акта потребуватиме додаткового фінансування з державного бюджету після зняття мораторію на виконання судових рішень.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не стосується бюджетного законодавства.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Міністерство фінансів України в межах компетенції надає такі зауваження. Проектом Закону передбачено внести зміни до законів України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», «Про виконавче провадження» та «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», якими на період до припинення або скасування правового режиму воєнного стану в Україні запропоновано ввести мораторій на виконання судових рішень (виконуються за рахунок коштів державного бюджету), які зобов'язують органи Пенсійного фонду України нараховувати (перераховувати) пенсійні та інші пов'язані з ними виплати на відміну від встановлених бюджетним законодавством розмірів у розмірах, визначених Митним кодексом України, законами України «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України», «Про судоустрій і статус суддів», «Про Національний банк України», «Про Кабінет Міністрів України», «Про дипломатичну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування» та Постановою Верховної Ради України від 13.10.1995 «Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України».

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC003040000065FC2E00E424D800](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [23.08.2024 14:30:35](#) по [23.08.2026 14:30:35](#)

Міністерство фінансів України

13210-01-3/34536 від 28.11.2024

Отже, законопроектом передбачено тимчасове обмеження певних прав громадян в умовах воєнного стану.

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» правовий статус та обмеження прав і свобод громадян та прав і законних інтересів юридичних осіб в умовах воєнного стану визначаються відповідно до Конституції України та цього Закону.

В умовах воєнного стану не може бути обмежено права і свободи, передбачені частиною другою статті 64 Конституції України, зокрема гарантоване статтею 55 Конституції України право на судовий захист.

Конституційний Суд України у своїх рішеннях неодноразово наголошував, що забезпечення державою виконання судового рішення як невід'ємної складової права кожного на судовий захист закладено на конституційному рівні. Зокрема, суд зазначав, що згідно з частиною другою статті 129¹ Конституції України держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку. Обов'язковість виконання судового рішення є необхідною умовою реалізації конституційного права кожного на судовий захист, тому держава не може ухилитися від виконання свого обов'язку щодо забезпечення виконання судового рішення для реального захисту та відновлення захищених судом прав і свобод, законних інтересів фізичних і юридичних осіб, суспільства, держави.

Крім того, відповідно до статті 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Виокремлення із загальної кількості громадян, які мають право за судовими рішеннями на нарахування (перерахунок) пенсійних та інших пов'язаних з ними виплат, громадян, які відповідно до законопроекту будуть позбавлені такого права, очікувано призведе до напруги і невдоволення у суспільстві.

Водночас відповідно до фінансово-економічного обґрунтування законопроекту на момент внесення не потребує додаткових витрат Державного бюджету України.

Проте розробник не врахував, що у разі прийняття зазначеного проєкту Закону після зняття запропонованого мораторію в органах Пенсійного фонду України виникне заборгованість перед громадянами за судовими рішеннями, що потребуватиме значних витрат з державного бюджету.

З огляду на зазначене, законопроект потребує доопрацювання та надання більш детальних обґрунтувань щодо можливості забезпечення його реалізації в межах видатків Державного бюджету України.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО